

MODERN TECHNOLOGY AS A BASE FOR THE REALIZATION OF THE CONCEPT OF LIFELONG EDUCATION AND LEARNING

SAVREMENA TEHNOLOGIJA KAO PODRŠKA REALIZACIJI KONCEPTA DOŽIVOTNOG OBRAZOVANJA I UČENJA¹

Prof. Dr Šefika Alibabić¹, Doc. Dr Kristinka Ovesni²

¹ Filozofski fakultet Univerziteta u Beogradu, Odeljenje za pedagogiju i andragogiju

² Filozofski fakultet Univerziteta u Beogradu, Odeljenje za pedagogiju i andragogiju

Abstract:

In the paper we discussed the possibilities of realization of the concept of lifelong education and learning in changing environment with the modern technology as a backbone, what implies changing direction of the focal point of theoretical interests from prescriptive paradigms to highly contextualized and specific activities of education and learning.

The practical realization of the concept of lifelong education and learning, at the organizational level, is today based on designing the appropriate context, on a structural changes (changing relationships in informing, opening and widening the communication lines, etc), and with the modern technology as a curriculum, as a delivery mechanism, as a complement to instruction and as an instructional tool. This practical realization is also based on activities of human resource development, tightly networked with key preconditions of continuing, organizational learning and education, especially the following:

- 1. the development of the capacity for the cooperation and for constructive identification of the conflicts,*
- 2. the clear communication based on information gained through interaction with organizational context and on their inner processing (at the individual, team, and group levels),*
- 3. the abilities and capabilities for critical thinking and autonomous performance, and*
- 4. the process of cognitive, affective, and behavioral process.*

In the light of this assumptions, we analyzed and explained the results of the empirical research. The data were collected in May, 2008 on a sample of 680 respondents, employed in organizations in Serbia, which use modern technology. The collected data were subjected to the nonparametric tests, to canonical analysis, and to exploratory principal component analysis, with the Varimax rotation, etc. Based on the aforementioned statistical analyzes we find that in the organizations in Serbia which use modern technology, maintenance activities of the lifelong education and learning are aimed at the:

- problem solving process,*
- continuing evaluation and validation,*
- enhancing dialogue,*
- continuing learning and updating,*
- efficient adaptation to changes,*
- individual responsibility,*
- gaining advantage over the competitors or rivals,*
- developing commitment and loyalty, and*
- self-education.*

¹ Članak je rezultat rada na projektu "Obrazovanje i učenje - pretpostavke evropskih integracija" (br. 149015) koji finansira Ministarstvo nauke Republike Srbije.

From the andragogical perspective one may find interesting the finding that some bio-social and educational attributes (especially the educational level and subjects, working place, and the way how individuals manage their careers) have strong, statistically highly relevant implications on the perception of the modern technology as a base in the realization of the concept of lifelong education and learning.

Key words: the concept of lifelong education and learning, human resource development, organization, modern technology, organizational learning.

Apstrakt: *U radu se raspravlja o mogućnostima primene koncepta doživotnog obrazovanja i učenja u promenljivom okruženju uz podršku savremene tehnologije, što otvara potrebu izmeštanja fokusa naučnog interesovanja sa preskriptivnih paradigmi na visoko kontekstualizovane i specifikovane aktivnosti obrazovanja i učenja.*

Realizacija koncepta doživotnog obrazovanja i učenja, na nivou savremenih organizacija, oslanja se u prvom redu na dizajniranje konteksta tako da se aktivnosti obavljaju na najbolji način, na vršenje izvesnih strukturalnih promena (promene odnosa u vezi informisanja, otvaranje linija komunikacije...) kroz primenu savremene tehnologije i na aktivnosti razvoja ljudskih resursa tesno povezanih sa ključnim preduslovima doživotnog obrazovanja i učenja u organizaciji, posebno na:

- 1. razvoju kapaciteta za saradnju i za konstruktivnu identifikaciju konflikata,*
- 2. postojanju jasne komunikacije zasnovane na dobijanju informacija kroz interakciju sa spoljašnjim okruženjem i njihovoj unutrašnjoj obradi na različitim nivoima (individua, tim, grupa...),*
- 3. posedovanju sposobnosti i mogućnosti za kritičko promišljanje i autonomno delovanje i*
- 4. postojanju procesa razvoja kognitivnih, afektivnih i senzornih sposobnosti.*

U svetlu takvih pretpostavki, u radu se komentarišu nalazi empirijskog istraživanja sprovedenog u maju 2008. godine na uzorku od 680 zaposlenih u organizacijama u Srbiji koje koriste savremenu tehnologiju. Korišćenjem više neparametrijskih testova, faktorske analize (glavnih komponenti) i drugih statističkih metoda i postupaka, prilikom obrade podataka prikupljenih baterijom instrumenata ustanovljeno je da se u organizacijama koje koriste savremenu tehnologiju posebno pruža podrška za bavljenje aktivnostima doživotnog obrazovanja i učenja kojima se podstiče: rešavanje učenih problema, kontinuirana procena i vrednovanje, podstiče dijalog, kontinuirano sticanje najnovijih znanja, uspešno prilagođavanje promenama, individualna odgovornost, obezbeđivanje prednosti nad konkurentima, razvoj poverenja i samoobrazovanje. Sa andragoškog stanovišta zanimljiv je i nalaz o snažnom, statistički veoma značajnom delovanju nekih bio-socijalnih i obrazovnih karakteristika (posebno nivoa i oblasti profesionalnog obrazovanja, radnog mesta i odnosa prema razvoju karijere) na percepciju savremene tehnologije kao oslonca u realizaciji koncepta doživotnog obrazovanja i učenja.

Ključne reči: *koncept doživotnog obrazovanja i učenja, razvoj ljudskih resursa, organizacija, savremena tehnologija, učenje u organizaciji.*